

Borut Petrovič Jesenovec in Vera Grebenc

Uvodnik

Leto 2017 je bilo za Fakulteto za socialno delo pomembno, v prostorskem pogledu celo prelomno. S širitvijo in celovito prenovo prostorov ter hkratno prenovo študijskega programa si je fakulteta zagotovila boljše delovne razmere, čeprav smo »prava fakulteta že zdavnaj«, kot v govoru ob slavnostnem odprtju prenovljenih prostorov fakultete novembra 2017 ugotavlja dr. Gabi Ččinovič Vogrinčič, ena od utemeljiteljic slovenskega socialnega dela. Na razvoj fakultete se posredno navezujejo še trije prispevki v tej številki. Mag. Tamara Rape Žiberna in dr. Aleš Žiberna v znanstvenem članku analizirata fakultetno študijsko prakso, ki je eden od paradnih konjev Fakultete za socialno na ravni Univerze v Ljubljani. Praktično usposabljanje je v socialnem delu pomemben del študijskega procesa in oblikovanja kompetenc prihodnjih socialnih delavk in delavcev ter je s tem ključno pri sintezi tega, kar se učijo na univerzi. Tokrat sta avtorja na prakso pogledala iz perspektive mentoric na učnih bazah.

Poročilo mag. Emanuele Fabjan in dr. Suzane Oreški, predsednice društva Altra, prikazuje uspešno mednarodno udejstvovanje Fakultete za socialno delo v evropskem projektu Erasmus+, ki se nanaša na dobro obravnavo oseb v specializiranih institucijah. V prispevku lahko začutimo utrip priprav in srečanja, ki je marca 2017 potekalo v francoskem mestu Reims in so ga izvedle partnerske organizacij iz Francije, Portugalske in Slovenije, ki delujejo na področju duševnega zdravja in dela z ljudmi z ovirami. Njihov skupni cilj je bil iskanje odgovora na vprašanje, kako opredeliti dober odnos do uporabnikov storitev in kakšne naj bodo dobre prakse.

Intervju z dr. Simono Gerenčer Pegan, strokovnjakinjo za gluhoslepe, pa objavljamo ob njeni novi monografiji *Ljudje z gluhoslepoto v Sloveniji*, ki jo je izdala fakultetna založba. Sogovornica v pogovoru večkrat poudari posebno situacijo ljudi z gluhoslepoto in opozori, da so spregledani, utišani in napačno razumljeni tako v vsakdanjem okolju kot med strokovnjaki. Opozori na veliko pomanjkanje empatije pri razumevanju njihovih potreb. To se kaže v nedoslednih, počasnih in včasih skoraj nerazumno pomanjkljivih odgovorih na ravni sistema in zakonodaje.

Dr. Srečo Dragoš v zelo aktualnem članku kritično pretresa predlog Resolucije o družinski politiki 2018–2028, ki ponazarja dogajanja na socialnem

področju. Ugotavlja, da se s to resolucijo družinska politika dokončno (deklarativno) ločuje od socialne politike. Ko pa se iz družinske politike izločijo socialni kriteriji, se družinska politika spremeni v natalitetno. S tem pa bo družina – ena od najpomembnejših osnovnih družbenih skupin – razvrednotena, saj bo pod neposrednim državnim vplivom družina zreducirana zgolj na razmnoževalno institucijo. Avtor z uporabo različnih zornih kotov opravi podrobno analizo dokumenta in v retoriki integralne družinske politike prepozna silnice, ki z natalitetnimi cilji dejansko odgovarjajo na potrebe ekonomskih elit in s podreditvijo socialne politike ekonomski utrjujejo normalizacijo družbenih neenakost in še naprej vodijo v šibko in vitko socialno državo.

In če nas Dragoš v prispevku posredno spomni na strah pred katastrofični demografski trendi, zaradi katerih stari postajajo tarča moralne panike, nam prispevek o inovativnih pristopih na področju skrbi za stare jasno pokaže, da takrat, ko storitve organiziramo na partnerski način in omogočamo odnose spoštovanja, postavimo tudi temelje za bolj sprejemajočo in solidarno družbo.

V preteklosti so bili pri oskrbi stanovalcev z demenco v središču institucije in strokovnjaki. Dr. Jana Mali in dr. Anamarija Kejžar v izvirnem znanstvenem članku opisujeta paradigmatko preusmeritev pozornosti na stanovalce in njihov partnerski odnos z zaposlenimi, in sicer na konkretnem primeru dobre prakse: v Domu Petra Uzarja Tržič, ki je z uvedbo inovativne oskrbe stanovalcev z demenco lahko zgled za številne druge slovenske institucije, ki skrbijo za stare ljudi. Predstavljena inovacija ima naravo paradigmatkega premika oskrbe, ki se kaže v raziskovanju uporabnikovih potreb in iskanju takšne pomoči, ki učinkovito zadovoljuje uporabnikove potrebe.

Na koncu objavljamo še knjižno recenzijo monografije o prostituciji v Sloveniji in na Hrvaškem. Aktualna knjiga, ki sta jo uredili Ivana Radačić in Mojca Pajnik, je pomembna za razumevanje pogleda seksualnih delavk, mehanizmov viktimizacije in državnih politik.

Ob prebiranju revije se težko izognemo misli, da pri iskanju smiselnih odgovorov na izzive sedanjika vedno znova zadenemo ob neprijetno ugotovitev, da smo kot družba ustvarili izjemno zahtevno, nepregledno in okorno okolje, v katerem se kot posamezniki in posameznice pogosto znajdemo z občutki skrajne nemoči, nesmisla in nelagodja. Prav vsak prispevek v tokratni reviji nas spomni, da smo kot socialni delavci in delavke in kot navadni ljudje pogosto razpeti med politikami in praksami, med pesimizmom in optimizmom, med zakritim in konkretnim, med idealom in možnim. A hkrati se vedno znova tudi domislamo, da smo se v socialnem delu s kodeksi etike in z načeli dobrih praks zavezali socialni pravičnosti, solidarnosti in človekovim pravicam. Z upoštevanjem etike kot normativne družbene sile pa ustvarjamo podlago za razumevanje pravičnosti in legitimiramo solidarnost in humanost kot občečloveški vrednoti.

Odločili smo se, da bomo s to številko uvedli prakso objavljanja uvodnikov pri vseh številkah, tudi pri tistih, ki niso tematske. Želimo vam prijetno branje.

Borut Petrović Jesenovec in Vera Grebenc

december 2017